

Bitva

o pražskou vodní vesnici

Chajdy na vodě kousek od centra Prahy. Hausbátová kolonie na Císařské louce je prostě neuvěřitelné místo, kde vedle sebe bydlí staří námořníci, herci, chudí i zbohatlíci. Nyní se však všichni bojí stejné věci: že se jejich vodní domov nenávratně promění.

Říkáte si, že vás Praha ničím nepřekvapí. Město máte prochozené křížem krážem včetně koutů, kam se hned tak někdo nedostane. A pak se víceméně dílem náhody ocitnete zde a s pootevřenou pusou „čumíte“. Jste pár metrů od rušného Smíchova, půl kilometru od pulující Náplavky a tady obklopen hausbátů, čluny a lidmi v pruhovaných tričkách jste rázem v nějaké holandské vesnici. Přesněji řečeno na Cindě. Tedy na smíchovském břehu ostrova Císařská louka, kde vás každý druhý zdraví vodáckým Ahoj, námořníci se tu vrtají ve svých lodích a zbytek krásí dřevěné domky na vodě. Prostě genius loci jako hrom.

Ovšem přívětivost některých místních končí ve chvíli, kdy se představíte jako

novinář, a navíc trochu hloupě dodáte, že byste chtěli napsat o fenoménu bydlení na vodě. „To vás tady akorát někdo chytí za držku a hodí do vody,“ opáčí drsný výčepák z místní nálevny Vagon a vy trochu nervózně pozorujete dva velké psy za jeho nohama. Nicméně nepustí je, po chvíli dokonce přestane nadávat a vy pomalu začínáte chápat, proč vám chtěl tenhle opálený padesátník s dlouhými prošedivělými vlasy za nepodařené entrée „máchat hubu“ ve Vltavě. „Jsem tu nějakých třicet let a každý článek o tom, jak je krásný to bydleníčko na vodě, to tady celé zabíjí. Víte, my jsme ve výpovědi, chtějí nás odsud dostat, ale mě odsud ponese nohama napřed,“ říká výčepák. Pak vytáhne mobil, zavolá místnímu bardovi Jiřímu

Pěknícemu, a obrázek zdejší idylky na vltavském břehu se začíná zvolna měnit.

Chtějí nás vyštípat

„Vedeme boj s Českými přístavy, které chtějí tohle místo nenávratně změnit. Určily si úplně nesmyslný ceník, všem místních klubů vodních motoristů daly výpověď a ostatním jasně naznačují, že je tady nechtějí,“ povídá Pěknice, ležérně řídicí svůj zelený člun. Šéf svazu vodních motoristů žije tady na Cindě od dětství. „Naši se tady poznali, členy klubu byli i jejich rodiče. A moji kluci už jsou zdejší čtvrtá generace,“ vypráví. Celá kolonie tu vznikla někdy v šedesátých letech, kdy ke klasickému vorovému přístavu přibýly přístřešky na parkování náchylnějších plavidel, pak plovoucí budky, domy, a hausbátová vesnice zapálených lodních nadšenců byla na světě. Řada místních se proto dobře zná a Jiří Pěknice tu platí za takového Ferdu Mravence, který vám loď sežene, opraví, připraví a prostě udělá vše, co by ostatní nikdy nezvládli. Nově

pak přijal roli bojovníka, jenž se pere za to, aby Cinda neztratila svoji nezaměnitelnou atmosféru.

Ve zkratce řečeno, místní se bojí, že holešovického, které správci rozprodali developerovi. Ten ho následně zastavěl obytnými domy. Výsledkem je, že zbylé lodě jsou tam už spíše na obtíž a například lodní výtah, který dokázal v Holešovicích v případě nouze dostat na břeh jakýkoli parník, už vyzvedne pouze menší plavidla. Správci ho totiž zmenšili. Potápějící se parník by se tedy nyní musel za stálého vyčerpávání vody dostrkat až do Chvaletic nebo Děčína.

Přístavy v cizích rukou

„Všechno je to důsledek toho, že strategické české přístavy včetně toho našeho patří soukromníkově bez jakékoli kontroly státu. Ten si pak může dělat na svém pozemku, co chce. To je kdekoli v cizině naprosto nemyšlitelné,“ říká rozhořčeně Pěknice. Tou firmou je společnost České přístavy, která má se státem opravdu společné jen vlastenecké přídavné jméno. Jinak jde čistě o majetek milionáře Milošlavy Černého a jeho rodiny. „Jedná se

o důsledek zpackané privatizace Československé plavby labské počátkem devadesátých let dvacátého století,“ vysvětluje stav věcí Jan Bukovský, zástupce ředitele Ředitelství vodních cest.

Stát tak jen přihlíží, co se děje s pozemky v důležitých přístavech po celé zemi. Vždyť vyjma Smíchova patří Černému i zmíněné Holešovice, přístav v pražském Radotíně, Mělníku, Kolíně nebo Ústí nad Labem. Soukromá firma tedy rozhoduje, co zde bude, kdo tu bude kotvit a za kolik. Je to vlastně podobné, jako kdyby soukromník vlastnil důležitá česká nádraží a dopravcům sám ze své vůle určoval, kolik mají za zastavení u perónu zaplatit.

Ceník za všechny prachy

Sama soukromá firma ale odmítá, že by cenami za kotvení kohokoli šikanovala a přístavní funkci prý Smíchovu také brát nechce. „Jde o přístav, který patří do systému transevropsky nejdůležitějších dopravních cest, a je tak významnější než celá řada důležitých silničních komunikací v zemi. Česká republika je tedy povinna tento přístav intenzivně rozvíjet, a to mimo jiné i pro nákladní dopravu,“

napsala TÝDNU současná generální ředitelka Českých přístavů Alena Černá. Tedy dcera otce privatizátora.

V jejím prohlášení je hodně pravdy. Největší investice udělal totiž v jinak trochu zanedbaném smíchovském přístavu právě stát. Přístavní dalby, tedy mohutné ocelové úvaziště lodí reagující na výši hladiny, postavil v roce 1998 státní podnik Povodní Vltavy. Stejně tak se teď za státní peníze bude prohrabovat dno, aby hausbátové vězely v bahně. I správce má ale své povinnosti. Tou nejdůležitější je vést přístav tak, aby se tam v případě povodní vešly všechny lodě z vltavských náplavek a hlavního toku. Nově musel také povinně zveřejnit ceník za kotvení tamních lodí a hausbátů. A právě ten považují letití vodáci z Cindy za čistokrevnou šikanu.

„Takže já za tohle platím 2500 měsíčně,“ rozhodí Pěknice rukama na svém malém zeleném člunu. „A tady ta šedesát metrů dlouhá loď platí jen třikrát tolik. A teď si vezměte, že já mám osm malých lodí a celý náš oddíl několik desítek. Ve výsledku tedy s plavidly, pro která tohle místo vzniklo, platíme daleko víc než obří lodě, které tu zabírají třetinu přístavu. Je to vycucaný z prstu,“ zlobí se pravověrný ▶

námořník. Majitelům člunů vadí i nové, moderní hausbóty, které smíchovský přístav stále přijímá. Pro jejich majitele jsou totiž platby okolo čtyř tisíc za měsíc víc než pohodové. A vzhledem k tomu, že tito lidé zpravidla nemají další plavidla, Cinda je pro ně skvělým místem. Jenže každý nový hausbót zabírá prostor lodím.

Hřebejkova parta

Když tedy někdo vychvaluje bydlení na vodě a rozplývá se nad zdejším geniem loci, místní srdcaři by ho nejrady hodili do vody. Už totiž vidí, jak na základě jednoho článku přibudou na Cindě tři hausbóty, které obsadí místo, a ještě v nich můžou bydlet „pitomci“. Zatím je zdejší komunita veskrze sympatická. Kdekdo vás zve za kávu a při procházce kolonií občas spatříte i známé televizní tváře. Přebývá tu režisér Jan Hřebejk i herci z jeho stáje, jako Jiří Macháček či Aňa Geislerová. Herci se tu prostě mísí s námořníky i chudými, které na vodu zahnal vysoké pražské nájem. Správci mají zato, že zdejší tvrdé jádro, tedy vodní motoristé, žije v trochu jiném světě. „Byli zvyklí z historie platit za užívání tohoto přístavu minimální částky, jež však již v současné době neodpovídají realitě,“ vysvětluje Černá. Jenže i na to mají vodáci odpověď. „Nedělají tady nic. Po nás chtějí, abychom udržovali pozemek, sekali trávu, udržovali stromy, o příjezdovou cestu se staráme, o oplocení, řešíme vodu, elektřinu, ale i vlastní mola. Všechno padá na nás. Proč bychom jim měli platit víc?“ ptá se Pěknice. Zatímco on se svým oddílem částky se skřípěním

▲ XXX xxx.

zubů platí, vedlejší oddíl Blaník to odmítl, a proto je už tři roky ve výpovědi. Pro přístavní správce je tedy ilegálním okupantem zdejších ploch.

Právě kvůli těmto „živlům“ prý správci přístav neopravují. „Rádi bychom investovali. Máme projekty na výstavbu přístavní infrastruktury, ale v podstatě ani nemůžeme kvůli okupaci částí přístavu neplatícími uživateli a jejich plavidly,“ tvrdí generální ředitelka Českých přístavů. Nuznému vzhledu přístavu prý podle ní nepřidávají ani některé polorozpadlé hausbóty, o které se jejich majitelé vůbec nestarají. „A proč by se starali, když tady nemají nic jistého. Smlouvy, které s námi přístavy podepisují, se dají kdykoli bez důvodu vypovědět a nedávají nám vůbec žádnou jistotu. Za takových podmínek prostě nechcete do zdejšího bydlení nebo jen do mola jakkoli výrazně

investovat,“ odvětví Pěknice. Proto ostatně jeho Klub vodních motoristů Smíchov smlouvu nepodepsal. Jeho členové přesto platí částky, s nimiž nesouhlasí a vyčkávají, co bude dál.

Noční můrou by byl prodej části přístavu developerovi, který by ho totálně zničil. Ale výhrou by zřejmě nebyla ani kompletní přestavba přístavu. Nyní tu třeba zamrzá potrubí s pitnou vodou, takže je většina hausbótů v zimě prakticky neobyvatelná. Kdyby se toto změnilo a přístav by prošel faceliftem, soukromý majitel pozemků by si rázem mohl říct za kotvení mnohem více peněz a přílivu nových designových hausbótů by už nebránilo vůbec nic. Přání místních tedy nejlépe vystihuje usměvavý důchodce, natírající svoji chajdu na vodě novou zelenou barvou. „Víte co chceme nejvíc, hlavně klid. A dáte si to kafe?“

Josef Kolina ■